

האשה שלום פרק חמשה עשר יבמות קיה.

עין משפט
גר מצוה

לח א מיי פ"ב מהל'
גירושין הל' טו סגנ
עש"נ נ"ס פ"ט פ"ד סימן
עמו"ב ז' וק"ט: (ז) ש"ך
ל' ב מיי פ"ט מהלכות
מיתומות הלכה ד:

תוספות ישנים

הבבליקא שקעיה ור'
יהודה ור' שמעון הו'
וא"ת הו' קריב עעמל
למיתו הו'איל וזו [וחו'
אומרות] שא"ז קייס
משמע דלס' אהת אומרת
שא"ז עמל מת הו'א
הכחשה ולעיל דלס' אהת אומרת
מת משא' א"פ' שחמת
אומרת לא מת. וי"ל
לדב"ד דר' מילי קאמר
הריב"ז: כל לא מת וכי'
וא"ת ופי' לא ידע ר' יוחנן
לדמותי לה [ומתני וי"ל
הר"פ: כל לא מת כגון
ג'תת אומרת לא מת
ומ"מ מוחי' ממתי'
דמשמע אשה אומרת לא
מת והו' אשה אפי' כיה
משמע: א"ב אפי' ח"ף א"ן
נתי מניא'. לדב"ד הו'א
דמושי'. ללא"ה קשה
דשהי ר"ע מודה בה'
דע"כ לא פליגי א"ל כיון
דמתימנע לבי' נפשה (ף)
להא"ה בתורה דלאמרי'
מתימנע' א"ל ה' לא
מתימנע' דלאמרי' מולין.
וי"ל דייק' לינא' ימיה (ג)
לדב"ד. ודב"ד מתימנע'
ולמה לי למימר אומת
בספ'א מושי' לדב"ד א"ל
למיק' לדב"ד מושי' הו'
לדב"ד כ"ת א"ן מושי' ס'
הי'א דמתימנע לבי' נפשה
כמו פלוגתא דר' שמעל'
א"ן קישל' ולכ' מתימנע'
דספ'א ולא כג'א דרישא:

(א) אולי צ"ל דין המיתומת
לבי' נפשה דמיתומת להשא'
לחמתי ג"כ על כה'א לאוסר'
בתומה. (ז) צ"ל ש"י מל'
במש"א וי"ל כ"ס דהיא
מתימנע' לדיק' על פ"ט הלכה
היא ובעלה ובה' למד"ה.

תוספתא

תוס' חד מקמאמי
ג' ולפלוג נמי ר"מ
ברישא אפי' תימא ר"מ כל
לא מת בעדות אשה לאו
בעדות היא. פי' בעדות
צרה קאמר וכן מצאתי
מוגה בס' אבא מארי ד"ל
בכתב ידו אבל בעדות
דעלמא ודאי לאו הכחשה
הוה דהוה גבי סוטה
שנאמנת אשה לומר לא
נטמאת ואפי' אשה
אומרת נטמאת ואשה
אומרת לא נטמאת בבת
אחת היתה שותה כדא'
בפרק מי שקינא. ולא
אמר' כל לא נטמאת
בעדות סוטה לאו הכחשה
הוה: תנן עד א' או' מת
ועד א' או' לא מת אשה
או' אומרת מת ואשה או'
לא מת ה"ו לא נטמאת
בשלמא ל"א מת ר"מ
היא אלא לר' יוחנן קשיא.
פי' מודישא בצורה סיפא
נמי בצורה. גם זה מצאתי
מוגה בס' אבא מארי ד"ל
בכתב ידו. ומיחו בושי'
דעלמא דאחת אומרת מת
ואחת אומרת לא מת
אליבא דרבי עקיבא לא
נחשא כדבריינו סוטה.
וה"ו אלפס הגיה משנה זו
כפשטי' ובהרי"א מוקמי' לה
כ"מ. ואולי מפני שסותם

הכא פשיטא וי"ל דניחא ליה לאקשוי' מספיח' כיון דמשכח לה א"י
נמי דרישא דהתם כיון דעד אחד נאמן מן התורה הוה כחרי' וטרי' וא"י
מכחשי' אהדי לא היתה שומה א"ל הכא תקנתא דרבנן היא:
(ז) **ומבחי'שות** זו את זו הרי א"ו א"ו נישא. דודאי אחת מהן

שקרנית ואולי שתיים אומרות שקר
כי לא ידעו אמתם הדברים ואיכא
מאן דלמיר בגמ' דר"מ פליגי ברישא
ואיכא נמי הכחשה ולא תנשא והו'
דלא נקט פלוגתייהו ברישא משום
דהו' אמיתא דבסיפא מודה:
«הואיל» זו וזו מודות שאין
קיים. א"ל המכחשת
ואומרת קיים אותה לא תנשא דרישא
מיתוקמה כוותיהו:

מעמא דאמרה לא מת הא
אישתיקא בו' וא"ת מא' מ'י
דייק וה' לא מת איטרי' ליה
לאשמעינן פ'אע"פ שמשכח' כרתה
תנשא וליכא למימר דה' פשיטא כיון
שאין צרה מעידה לכחשה דה'
איטרי' טובא דפליגי ר"מ עלה ולר'
יוחנן נמי אשמע' דר"מ מודה בה'
ואר"י דייק' מדקאמר זאת שאומרת
לא מת לא תנשא דלא הו' ליה למיתי
אלא אחת אומרת מת ואחת אומרת
לא מת תנשא וה'א א"ל ידענא דלאומרת
מת קאי' דהיא דלא מת שומה
לנפשה תמיכה דאיסורא:

סד"א הא מימת מיית. יש לנו
לומר שמת יותר ממה
שהיתה שומקת דאי שמתה דול' בעיל'
לקלוה א"ל כשאומרת לא מת
מחמת שגאה אומרת כן שהיא רוצה
שתמעגן דאי לא ידעה דמת היתה
שומקת לקלוה וא"ת מנל מקום
הכי סלקא דעתא לנמישייה כיון
דשומיה לנפשה תמיכה דאיסורא וי"ל
דאפי' מודה ונתנה אמתלא לדב"ה
אינה נאמנת ולא דמיא' (כמותות כג.).
לאשה שאמרה אשת איש אני וחזרה
ואמרה פנייה אני דנאמנת כשנתנה
אמתלא לדב"ה:

דב"ב לא מת בעדות אשה לאו
הכחשה היא. נראה לדב"ה
יואל דה"ק דכל לא מת אפי' צבת
אחת וצנרות דוקא לא הו'א הכחשה
דהימנוה רבנן ור'תה שאומרת שוב
לא מת אין להאמינה א"ל צעד ועד
צבת אחת אמר צמתני' צסיפא לא
תנשא ואמרינן לעיל עד אומר מת
והתירוה לנישא' הא לא התירוה
לינשא' א"ל צבו שניהם צבת אחת
אמתלא לדב"ה:

לא תנשא ועל כן יש לפרש בצנרות דוקא איירי
ועממא דלא מת דלא הו' הכחשה כיון
דשתייה צבות להתי' עממן ואינן
מכוונות לדב"ה דלמרי' צדדתי' ואין
יודעות אמתם הדברים והשתא
דייק פסיר' מספיח' דקמי' אשה
אומרת לא מת הו' אפי' צבות דלא
מת הו' א"ל תנשא ודאי לאו הכחשה
הו'א וי"ל כ"ס דהיא מתימנע' לדיק'
על פ"ט הלכה היא ובעלה ובה'
למד"ה.

אשה אמרה מה ואשה אמרה לא מת הרי זו לא תנשא. הואיל וצבת
שניה קודם שתיכרוב על פי ראשונה ואפי' שניה זו כרתה אוסרתה.
ובגמ' מוקמינה לה להאי סתמא כר' מאיר דלמיר כרתה נמי מכחשא
לה: **גמ'** לא מה איצטריכה ליה. דאע"ג דאי שתקא פשיטא לן דלא

תנשא בעדות כחשה איצטריך
לאשמעינן היכא דמכחשה לה נמי
לא תנשא דמהו דמימא כיון דלתי'
ומעירער'א גליא דעתא דלצטורי' לרה'
דלתי' ולעגנה שלא תנשא ותמות
נפשה עם פלשמי' קעבדא הלכך
אפי' היא משתרי' קמשמע לן: **במחלוקת**
שנייה. במחלוקת אחרונה ח"ף ראשונה
שנויה דלא מימא סתמא דברי הכל
היא א"ל ר' יהודה ור"ש היא דלמרי'
צרה לא מכחשה: לא מת לאו הכחשה
היא. לרבנן הימנוה לקמא: ואשה

אומרת לא מת. אפי' כרתה במשמע:
בתנאי. היסא. אשה צבת ישראל
לכהן: **תאכל בתרומה**. בחזקת
שבעלה קיים ואינה חוששת לעדות
כרתה הואיל ואינה נאמנת להשיאה
אינה נאמנת לפוסלה: **ותמורה**
אסורה. שאין כלה מעידה לחמותה
ואע"ג דלמרה צרישא מת בעלי
דפקע לה ד' כלות הו'א נכרית
אפילו הכי לא מהימנע' כדלמיר
לעיל (דף ק"ז): הא לאו צבילה מיית
ולא חמוה מיית כו'. היסא. חמותה
צבת ישראל לכהן כו': **גמ'** אערא
דגופה. תשימש מונעת לה מצבילה
הו' ודאי משקרא כדי לקבלה שנסשא
(א) ואפי' שהיא נשאת חמות נפשה
עם פלשמי': **מדי אי לר"ע**. דלא
מחזיקין לה בצקרנית כולי האי ונהי
דלהשיאה לא מהימנע' א"ל לחומר'
לענין תרומה תיחוש: **ניסן לי בן**.
אשה שהלכה עם צבילה למדינת הים
וכשילתה מכאן לא היה לה בן ועומדת
בחזקת ייבוס וצבת ואמרה ניסן לי בן
במדינת הים ומת בני ואח"כ מת
בעלי דלא מפקא נפשה מחזקה
קמיתת' שעדיין היא צריכה לייבוס
נאמנת ומותרת להתייבוס: אינה
נאמנת. להנשא לשוק צלל חליצה
דכי הימנוה רבנן לאשה אצבילה
הימנוה דדייקא ומנסב'א א"ל
לאפוקי נפשה מיבוס לא הימנוה
דווינינן דסיני' ליה: **וחיישין**
לדב"ה. דלפקה נפשה מחזקה ואס'
צו יבוס לייבמה ולא שצקין לה
ואול'ת: **לדב"ה**. מיעוטא פשטא:

מתי'
לא תנשא ועל כן יש לפרש בצנרות דוקא איירי
ועממא דלא מת דלא הו' הכחשה כיון
דשתייה צבות להתי' עממן ואינן
מכוונות לדב"ה דלמרי' צדדתי' ואין
יודעות אמתם הדברים והשתא
דייק פסיר' מספיח' דקמי' אשה
אומרת לא מת הו' אפי' צבות דלא
מת הו' א"ל תנשא ודאי לאו הכחשה
הו'א וי"ל כ"ס דהיא מתימנע' לדיק'
על פ"ט הלכה היא ובעלה ובה'
למד"ה.

מתי'
לא תנשא ועל כן יש לפרש בצנרות דוקא איירי
ועממא דלא מת דלא הו' הכחשה כיון
דשתייה צבות להתי' עממן ואינן
מכוונות לדב"ה דלמרי' צדדתי' ואין
יודעות אמתם הדברים והשתא
דייק פסיר' מספיח' דקמי' אשה
אומרת לא מת הו' אפי' צבות דלא
מת הו' א"ל תנשא ודאי לאו הכחשה
הו'א וי"ל כ"ס דהיא מתימנע' לדיק'
על פ"ט הלכה היא ובעלה ובה'
למד"ה.